

CĪŅA PRET KLIMATA PĀRMAIŅĀM

Eiropas Savienība (ES) ir viena no vadošajām lielāko tautsaimniecību foruma dalībniecēm siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšanas ziņā. Līdz 2018. gadam SEG emisiju apjomu ES bija samazinājusi par 23 % salīdzinājumā ar attiecīgo 1990. gada līmeni un ir apņēmusies līdz 2030. gadam panākt šo emisiju apjoma samazināšanos par 40 %. Eiropas Komisija 2019. gada decembrī nāca klajā ar Eiropas zaļo kursu, un tagad tā piedāvā pasākumu kopumu, ar kuriem ir iecerēts līdz 2030. gadam panākt SEG emisiju vēl iespaidīgāku samazināšanos un līdz 2050. gadam īstenot ES ekonomikas dekarbonizāciju saskaņā ar Parīzes nolīgumu. Lai dotu ES līdzsvarotu ievirzi ceļā uz oglekļneitralitāti, kas jāsasniedz līdz 2050. gadam, Komisija 2020. gada septembrī ierosināja klimata jomā SEG emisiju apjoma samazināšanai noteikt vērienīgāku mērķrādītāju, proti, līdz 2030. gadam panākt minētā apjoma samazināšanos par 55 % salīdzinājumā ar attiecīgo 1990. gada līmeni.

JURIDISKAIS PAMATS UN MĒRĶI

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. pantā norādīts, ka cīņa pret klimata pārmaiņām ir viens no vissvarīgākajiem ES vides politikas mērķiem.

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

A. Globālā sasilšana

Tiek prognozēts, ka tad, ja netiks īstenota emisiju samazināšanas politika, planētas vidējā temperatūra šajā gadsimtā turpinās palielināties un pieaugs par 1,1 °C līdz 6,4 °C. Cilvēku darbība, piemēram, fosilā kurināmā dedzināšana, mežu izciršana un lauksaimniecība, ir oglekļa dioksīda (CO₂), metāna (CH₄), slāpekļa oksīda (N₂O) un fluorogļūdeņražu emisiju avots. Šīs SEG aiztur siltumu, kas izstaro no zemes virsmas, un kavē tā izkļūšanu kosmosā, tā izraisot globālo sasilšanu.

B. Klimata pārmaiņu ietekme

Globālā sasilšana ir izraisījusi un arī turpmāk izraisīs ekstremālus laika apstākļus (piemēram, plūdus, sausumu, lietusgāzes un karstuma viļņus), mežu ugunsgrēkus, ūdens trūkumu, ledāju izkušānu un jūras līmeņa paaugstināšanos, faunas un floras izplatības izmaiņas vai pat izmiršanu, augu slimību un kaitēkļu izplatīšanos, pārtikas un saldūdens trūkumu, kā arī cilvēku migrāciju, bēgot no šiem apdraudējumiem. Zinātnes fakti liecina, ka neatgriezenisku un katastrofālu pārmaiņu risks ievērojami palielināsies,

ja globālā sasilšana pārsniegs 2 °C – vai pat 1,5 °C – salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni.

C. Rīcības izmaksas pretstatā bezdarbības izmaksām

Jau 2006. gadā *N. Stern* pārskatā bija norādīts, ka rīcība globālās sasilšanas mazināšanai izmaksātu aptuveni 1 % no pasaules IKP katru gadu, turpretim bezdarbība izmaksātu vismaz 5 %, bet sliktākajā gadījumā – līdz pat 20 % no pasaules IKP. Tātad investīcijām zema oglekļa emisiju līmeņa jeb mazoglekļa ekonomikā būtu vajadzīga vien maza daļa no pasaules IKP, un cīņa pret klimata pārmaiņām veicinātu ieguvumus veselības jomā un drošu energoapgādi, kā arī mazinātu citus kaitējumus.

D. Pielāgošanās klimata pārmaiņām

Pielāgošanās pasākumi klimata pārmaiņām var būt gan vienkārši un salīdzinoši lēti (ūdens resursu saglabāšana, augsekas ievērošana, sausumizturīgu kultūraugu audzēšana, valsts plānošanas pasākumi un izpratnes veicināšana), gan arī dārgi aizsardzības un pārvietošanas pasākumi (dambju augstuma palielināšana, ostu, rūpniecības objektu un cilvēku pārvietošana no zemām piekrastes teritorijām un applūstošām zemienēm). [ES stratēģija par pielāgošanos klimata pārmaiņām](#) ir izstrādāta, lai Eiropa kļūtu noturīgāka pret klimata pārmaiņām. Tā veicina koordināciju un informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm un atbalsta šo jautājumu integrēšanu visās attiecīgajās ES politikas jomās.

SASNIEGUMI

A. Starptautiskā politika klimata jomā

Pēc gandrīz divus gadu desmitus ilgušām sarunām 2015. gada decembrī Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) Pušu konferences 21. sesijā (*COP 21*) valdības Parīzē pieņēma pirmo vispārējo nolīgumu cīņai pret klimata pārmaiņām. [Parīzes nolīguma](#) mērķis ir noturēt planētas vidējās temperatūras pieaugumu krietni zem 2 °C, vienlaikus cenšoties to ierobežot līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni. Lai šo mērķi sasniegtu, Puses ir iecerējušas iespējami ātrāk sasniegt termiņu, pēc kura emisijām vajadzētu sākt samazināties, un līdz gadsimta vidum panākt, lai emisiju līmenis būtu tuvu nullei. Finanšu līdzekļi tiks virzīti šo mērķu sasniegšanai. Pirmo reizi vēsturē visām Pusēm ir jāpieliek iespaidīgas pūles, lai samazinātu SEG emisijas, vadoties pēc principa “kopīga atbildība, kas diferencēta pēc katra spējām”, proti, ņemot vērā to, kāda ir situācija konkrētajā valstī un kādas ir attiecīgās valsts iespējas. Reizi piecos gados visām valstīm ir jāpārskata un jāatjaunina savi klimata rīcības plāni (“nacionāli noteiktais devums”) un pārredzamā veidā tie jādara zināmi, lai būtu iespējams izvērtēt kopējo progresu (“globālā izsvēršana”). Gan finansiāls, gan spēju veidošanas atbalsts tiks sniegts visneaizsargātākajām, vismazāk attīstītajām valstīm un mazo salu jaunattīstības valstīm. Pielāgošanās – kas ir tikpat svarīga kā ietekmes mazināšana, – ir atzīta par globāli risināmu jautājumu, un vienlīdz svarīgi ir risināt jautājumu par “zaudējumiem un kaitējumu” saistībā ar klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi. Nolīgums stājās spēkā 2016. gada novembrī, kad to bija ratificējis šim nolūkam nepieciešamais valstu skaits – 55 valstis, kuru īpatsvars ir vismaz 55 % no kopējā pasaules SEG emisiju apjoma. Parīzes nolīgumu ir ratificējušas visas ES dalībvalstis.

B. ES centieni cīnīties pret klimata pārmaiņām

Savā klimata un enerģētikas politikas satvarā 2030. gadam, kas ir arī ES saistību kopums saskaņā ar Parīzes nolīgumu, ES ir apņēmusies līdz 2030. gadam sasniegt šādus mērķus: samazināt SEG emisijas vismaz par 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, uzlabot energoefektivitāti par 32,5 % un palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru līdz 32 % no galapatēriņa. Politikas satvars 2030. gadam ir veidots, turpinot izvērst tā dēvētos “20-20-20” mērķus, par kuriem ES dalībvalstu vadītāji 2007. gadā vienojās attiecībā uz 2020. gadu: par 20 % samazināt SEG emisijas, par 20 % palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru kopējā enerģijas galapatēriņā un par 20 % samazināt ES kopējo primārās enerģijas patēriņu (visas šīs procentuālās daļas attiecībā pret 1990. gada rādītājiem), to visu nosakot saistošos tiesību aktos.

[ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma \(ETS\)](#) – pirmais un joprojām lielākais starptautiskais oglekļa emisiju tirgus – ir viens no galvenajiem ES politikas instrumentiem cīņā pret klimata pārmaiņām. Tās pamatā ir emisiju ierobežošanas un tirdzniecības princips – ir noteikts ierobežojums kopējam SEG emisiju apjomam, ko var emitēt vairāk nekā 11 000 objektu (rūpnīcas, spēkstacijas u. tml.), kas iekļautas šajā sistēmā. Katrs objekts nopērk vai saņem emisijas kvotas, kuras izsola dalībvalstis. Katra kvota ir līdzvērtīga vienai tonnai CO₂, un šīs kvotas var pārdot citiem objektiem, ja tās netiek izmantotas. Laika gaitā kopējais kvotu skaits tiek pakāpeniski samazināts. Divi fondi – modernizācijas fonds un inovācijas fonds – palīdzēs modernizēt energosistēmas dalībvalstīs ar zemākiem ienākumiem un veicinās inovāciju, nodrošinot finansējumu atjaunojamiem energoresursiem, oglekļa dioksīda uztveršanai un uzglabāšanai (CCS) un mazoglekļa projektiem. ETS attiecas arī uz aviācijas emisijām, kaut gan spēkā esošā [atbrīvojuma piemērošana starpkontinentālajiem lidojumiem](#) ir pagarināta līdz 2023. gada beigām, kad ir jāsāk īstenot Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (ICAO) starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēma (CORSA). [Šveice un ES ir piekritušas apvienot savas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas.](#)

Emisijām nozarēs, uz kurām ETS neattiecas – piemēram, autotransporta, atkritumu, lauksaimniecības un ēku nozarēs –, katrai dalībvalstij ir noteikti saistoši ikgadējie SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji, kas izklāstīti tā dēvētajā [Kopīgo centienu regulā \(ESR\)](#). Jaunākais šajā jomā ir Parlamenta un Padomes vienošanās par obligātajiem mērķrādītājiem 2021.–2030. gada periodam, kas palīdzētu sasniegt ES mērķi – SEG emisijas šajās nozarēs samazināt par 30 % salīdzinājumā ar 2005. gadu – un kas ļautu vieglāk sasniegt Parīzes nolīguma mērķus. Turklāt pirmo reizi vēsturē katrai dalībvalstij būs jānodrošina, lai emisijas no [zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības \(LULUCF\)](#) nepārsniegtu uztverto emisiju apjomu. Proti, meži, aramzeme un zālāji tiks apsaimniekoti ilgtspējīgi, lai no atmosfēras uztvertu pēc iespējas vairāk SEG emisiju, bet ne mazāk kā attiecīgajā nozarē tiek emitēts (bezdebita noteikums), un tas lielā mērā palīdzēs cīnīties pret klimata pārmaiņām.

Ar [Atjaunojamo energoresursu direktīvu](#) ir iecerēts panākt, ka līdz 2030. gadam atjaunojamo energoresursu – piemēram, no saules, vēja un biomasas iegūtas enerģijas un hidroelektroenerģijas, – īpatsvars ir vismaz 32 % no ES kopējā enerģijas patēriņa, kas saistīts ar elektroenerģijas ražošanu, pārvadi, siltumapgādi

un aukstumapgādi. Katra dalībvalsts pieņem savu valsts atjaunojamo energoresursu rīcības plānu, cita starpā nosakot arī mērķrādītājus atsevišķi pa nozarēm. Lai transporta nozarē integrēti iekļautu atjaunojamo energoresursu izmantošanu, dalībvalstīm ir jānosaka degvielas piegādātājiem pienākums līdz 2030. gadam panākt, ka atjaunojamo energoresursu īpatsvars ir vismaz 14 % no enerģijas galapatēriņa transporta nozarē.

Pārskatītajā [direktīvā par energoefektivitāti](#) ES ir noteikts 32,5 % energoefektivitātes mērķis, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam, turklāt direktīvā ir paredzēts šo mērķi pārskatīt, lai to līdz 2023. gadam palielinātu. Ar direktīvu ir arī noteikts, ka pienākums nodrošināt ikgadēju enerģijas ietaupījumu ir jāpilda arī pēc 2020. gada. Papildus tam 2018. gada maijā tika pieņemta pārskatītā [direktīva par ēku energoefektivitāti](#). Tajā ir iekļauti pasākumi, kas ļaus raitāk īstenot ēku atjaunošanu un arī pāreju uz energoefektīvākām sistēmām, kā arī uzlabot jaunu ēku energoefektivitāti, tādēļ izmantojot intelektiskas energovadības sistēmas.

Turklāt ar tā dēvēto [Pārvaldības regulu](#) pirmo reizi tiek ieviests pārredzams pārvaldības process, lai sekotu līdzi tam, kā tiek īstenoti mērķi, kas noteikti ES enerģētikas savienībai un rīcībai klimata politikas jomā, un regulā cita starpā ir izklāstīti arī noteikumi par uzraudzību un ziņošanu. Katrai dalībvalstij ir jāpieņem savs integrētais nacionālais enerģētikas un klimata plāns (*NECP*) 2021.–2030. gada periodam. Komisija 2020. gada septembrī [izvērtēja visus NECP to galīgajā redakcijā](#) un apstiprināja, ka tie lielākoties atbilst Savienības 2030. gada mērķrādītājiem, izņemot vienu aspektu – energoefektivitāti, kur mērķrādītāji 2030. gadam ir noteikti ar atšķirīgu vērienu. Pārvaldības process arī dod iespēju reizi divos gados plānus atjaunināt, lai tajos atspoguļotu gūto pieredzi un lai atlikušajā desmitgades laikā izmantotu jaunas iespējas.

Ar [oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas](#) (CCS) tehnoloģiju CO₂ tiek uztverts no emisijām atmosfērā (kuras rodas rūpnieciskās ražošanas rezultātā), tas tiek saspiests un transportēts uz vietu, kur to var uzglabāt. Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (*IPPC*) lēš, ka ar CCS tehnoloģiju būtu iespējams uztvert 80–90 % CO₂ emisiju no spēkstacijām, kurās tiek dedzināts fosilais kurināmais. Tomēr īstenot iecerētos demonstrējuma projektus Eiropā ir izrādīties sarežģītāk, nekā tas bija sākotnēji plānots, un viens no galvenajiem šķēršļiem ir lielas izmaksas.

Jauniem vieglajiem pasažieru automobiļiem, kas reģistrēti ES, ir jāatbilst [CO₂ emisiju standartiem](#). Mērķis, kas līdz 2015. gadam bija jāsasniedz visiem vieglajiem automobiļiem, ir vidēji 130 g CO₂/km, savukārt, sākot no 2021. gada, attiecīgajam daudzumam būs jāsamazinās līdz 95 g CO₂/km. Lai nozarei būtu stimuls investēt jaunās tehnoloģijās, var izmantot tā dēvētos “superkredītus”, proti, aprēķinot vidējo specifisko CO₂ emisijas apjomu, ikviens emisijas ziņā tīrākais vieglais automobilis katrā ražotāja piedāvājumā aprēķina vajadzībām ir vairāk nekā viens vieglais automobilis. Līdzīgs regulējums ir spēkā arī [furgoniem](#). Parlaments un Padome ir vienojušies, ka līdz 2030. gadam ir jāpanāk vēl mazāks CO₂ emisiju apjoms no visiem jaunajiem vieglajiem automobiļiem (37,5 %) un no visiem jaunajiem furgoniem (31 %), kas ir aprītē ES. Vienlaikus pirmo reizi ir noteikts 30 % mērķrādītājs CO₂ emisiju samazināšanai no jauniem kravas automobiļiem ar 15 % starpposma mērķrādītāju 2025. gadam.

Arī [degvielas kvalitāte](#) ir SEG emisiju samazināšanai svarīgs elements. Ar ES tiesību aktiem ir iecerēts panākt, ka līdz 2020. gadam degvielu SEG intensitāte samazinās par 6 %, un tādēļ ir jāveic vairāki pasākumi, cita starpā arī jāizmanto biodegviela, kurai tomēr jāatbilst noteiktiem ilgtspējas kritērijiem.

Iespaidīgs ir starptautiskās jūras kuģniecības CO₂ emisiju apjoms, un ir sagaidāms tā būtisks pieaugums. Enerģiski cenšoties panākt globālu pieeju problēmas risināšanai, ES ir spērusi pirmo soli ceļā uz šī emisiju apjoma samazināšanu, izveidojot Savienības mēroga sistēmu [kuģu radīto CO₂ emisiju mērīšanai, uzrādīšanai un pārbaudīšanai \(MRV\)](#). Lieliem kuģiem ir jāmēra un reizi gadā pēc pārbaudes jāuzrāda savs CO₂ emisiju apjoms, kas radies, tiem kuģojot uz un no ES ostām un uzturoties šajās ostās, un jānorāda arī cita nozīmīga informācija.

Lai apturētu ozona slāņa noārdīšanos, pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados tika aizliegta hlorfluoroglūdeņražu (CFC) izmantošana, un to vietā dažādiem rūpnieciskiem pielietojumiem – piemēram, gaisa kondicionēšanai un dzesēšanai, – patlaban tiek izmantotas fluorētās gāzes, jo tās ozona slānim nekaitē. Tomēr šo gāzu globālās sasilšanas potenciāls, iespējams, ir pat līdz 23 000 reišu lielāks nekā CO₂. Tāpēc ES ir veikusi pasākumus, lai [fluorēto gāzu](#) izmantošanu kontrolētu un līdz 2022.–2025. gadam aizliegtu tās izmantot visās jaunajās gaisa kondicionēšanas un dzesēšanas iekārtās, šādi dodot ievirzi to pakāpeniskai izskaušanai pasaules mērogā.

C. Eiropas zaļais kurss

Komisija 2019. gada 11. decembrī nāca klajā ar [Eiropas zaļo kursu](#) – vērienīgu plānoto pasākumu kopumu, kas izstrādāti, lai līdz 2050. gadam varētu sasniegt ES oglekļneitralitāti. Pasākumu klāsts, ko papildina sākotnējais svarīgāko politikas nostādņu ceļvedis, ir plašs – sākot ar emisiju apjoma iespaidīgu samazināšanu un ietverot ieguldījumus progresīvā pētniecībā un inovācijā līdz pat Eiropas dabas vides saglabāšanai. Ar atbalstu, ko nodrošina ieguldījumi videi saudzīgās tehnoloģijās, ilgtspējīgos risinājumos un jaunos uzņēmumos, Eiropas zaļajam kursam ir izredzes kļūt arī par jauno ES izaugsmes stratēģiju. Lai šo kursu sekmīgi īstenotu, ārkārtīgi svarīga ir sabiedrības un visu ieinteresēto personu līdzdalība un atbalsts to realizēt. Turklāt pats svarīgākais ir tas, ka Eiropas zaļais kurss paver ceļu godīgas un sociāli taisnīgas pārejas procesam.

Eiropadomes 2019. gada 12. decembra sanāksmē mērķi līdz 2050. gadam sasniegt ES oglekļneitralitāti pieņēma visas dalībvalstis, izņemot Poliju, kura nespēja uzņemties šīs ieceres īstenošanu, kaut gan 2050. gadam noteikto mērķrādītāju atbalstīja.

Eiropas zaļais kurss piedāvā [rīcības plānu](#) ES pārtapšanai par ilgtspējīgu un konkurētspējīgu ekonomiku. Viens no piedāvātajiem pasākumiem cita starpā ir [Eiropas Klimata akts](#), kas garantētu, ka līdz 2050. gadam tiek sasniegta ES oglekļneitralitāte. Konkrēti, minētais kurss dod iespēju SEG emisiju apjoma samazināšanas [2030. gada mērķrādītāju](#) palielināt vismaz līdz 55 %. Turklāt 2020. gadā Komisijas priekšlikumos bija arī paziņojums par [ilgtspējīgas Eiropas investīciju plānu](#), priekšlikums regulai, ar ko izveido [Taisnīgas pārkārtošanās fondu](#), ES stratēģija [energосistēmu integrācijai](#) un ES stratēģija [ūdeņradim](#), un oktobrī bija arī paziņojums par to, kā [samazināt metāna emisiju apjomu](#).

EIROPAS PARLAMENTA LOMA

Nākamajos gados iestāžu sarunās vēl tiks lemts par to, kā tieši rīkoties, lai šos jaunus Eiropas zaļajā kursā iestrādātos priekšlikumus īstenotu. Klimata pārmaiņu jautājumos Parlamenta devums šādās iestāžu sarunās parasti ir bijusi nostāja, kas kāpina ES rīcības vērienu.

Atbildot uz Komisijas priekšlikumu par 2030. gada satvaru klimata un enerģētikas politikai, Parlaments stingri pauda savu nostāju, pieprasot noteikt trīs saistošus mērķus (vērienīgākus par tiem, par kuriem bija panākta galīgā vienošanās): samazināt iekšzemes SEG emisijas apjomu vismaz par 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, panākt atjaunojamo energoresursu 35 % īpatsvaru enerģijas galapatēriņā un par 40 % palielināt energoefektivitāti.

Pirms 2015. gada Parīzes klimata pārmaiņu konferences Parlaments ne reizi vien norādīja, ka ir steidzami jārikojas, "lai efektīvā veidā regulētu un ierobežotu starptautiskās aviācijas un kuģniecības radītās emisijas". Parlaments pauda neapmierinātību ar to, ka ICAO nav vienojusies par emisiju samazināšanu. Ieviešot CORSIA, tā pievēršas galvenokārt izlīdzināšanai, negarantējot kvalitāti un nosakot, ka šī shēma būs juridiski saistoša, tikai sākot no 2027. gada. Ietekmīgākie ICAO dalībnieki vēl nav paiduši apņēmību piedalīties brīvprātīgās īstenošanas posmā.

Parlaments iestājas par plašu oglekļa cenas noteikšanas mehānismu, kā arī par to, ka ieņēmumi no emisijas kvotu tirdzniecības ir jāizmanto investīcijām, kas saistītas ar klimata pārmaiņu jomu. Tas ir prasījis spert konkrētus soļus, cita starpā arī konkrētu grafiku darbībām, ar ko līdz 2020. gadam pakāpeniski likvidēt visas subsīdijas fosilajam kurināmajam.

Sarunās ar Padomi par fluorētajām gāzēm Parlaments iestājās par to, lai šo klimatam kaitīgo gāzu izmantošana pakāpeniski tiktu pilnībā izbeigta vairākās jaunās nozarēs, kur ir pieejamas drošas, energoefektīvas un izmaksu ziņā lietderīgas alternatīvas.

Vēl agrāk, paužot viedokli par CO₂ emisijām no vieglajiem pasažieru automobiļiem un furgoniem, Parlaments uzstāja, ka pēc iespējas ātrāk ir jāievieš jauns ANO izstrādāts starptautisks testa cikls, ar ko CO₂ emisijas būtu iespējams mērīt, atspoguļojot reālos braukšanas apstākļus.

Tuvojoties Katovicē paredzētajai klimata konferencei (COP 24), Parlaments savā [2018. gada oktobra rezolūcijā](#) pirmo reizi pieprasīja ES 2030. gadam nosprausto SEG emisiju samazināšanas mērķi palielināt līdz 55 %. Turklāt Parlaments pauda viedokli, ka fundamentālo un, visticamāk, neatgriezenisko ietekmi, kuru radīs planētas sasilšana par 2 °C, varētu nepieļaut, īstenojot vērienīgāko Parīzes nolīguma 1,5 °C mērķi, un tas nozīmē, ka ne vēlāk kā līdz 2050. gadam būtu jāpanāk, lai pašlaik augošais pasaules SEG emisiju apjoms kristos līdz līmenim, kas ir tuvu nullei. Tieši tāpēc Parlaments arī aicināja Komisiju piedāvāt ES ilgtermiņa stratēģiju, ar ko līdz gadsimta vidum panākt, lai SEG emisiju apjoms būtu tuvu nullei.

Parlaments 2018. gada jūlijā pieņēma [rezolūciju par ES klimata diplomātiju](#), kurā uzsvēra, ka ES ir pienākums uzņemties vadību gan ar savu rīcību klimata politikas jomā, gan arī saistībā ar konfliktu novēršanu. Ziņojumā uzsvērts, ka ir jāstiprina

ES diplomātiskās spējas, lai rīcību klimata politikas jomā veicinātu visā pasaulē, lai atbalstītu Parīzes nolīguma īstenošanu un lai nepieļautu ar klimata pārmaiņām saistītu konfliktu rašanos.

Parlaments 2019. gada 28. novembrī [paziņoja par klimata ārkārtas stāvokli](#) Eiropā un mudināja visas ES dalībvalstis apņemties īstenot nosprausto mērķi, proti, līdz 2050. gadam panākt, lai SEG emisiju apjoms būtu tuvu nullei. Parlaments arī vēlas, lai Komisija nodrošinātu, ka visi attiecīgie tiesību aktu un budžeta priekšlikumi ir pilnībā saskaņoti ar mērķi nepieļaut, ka globālā sasilšana pārsniedz 1,5 °C robežu.

Parlaments 2020. gada 8. oktobrī pieņēma savu mandātu sarunām par Eiropas Klimata aktu, pieprasot 2030. gadam noteikto emisiju apjoma samazināšanas mērķrādītāju palielināt līdz 60 %. Turklāt Parlaments vēlas, lai Komisija pēc ietekmes novērtējuma piedāvātu starpposma mērķrādītāju 2040. gadam, tā nodrošinot, ka ES noteikti sasniedz savu 2050. gadam noteikto mērķrādītāju. Un vēl – Parlaments prasa, lai ES un dalībvalstis ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim pakāpeniski likvidētu visas tiešās un netiešās fosilā kurināmā subsīdijas.

[Georgios Amanatidis](#)
11/2020

